Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: ”Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind”, i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 522. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-paludanm01-shoot-idm140207696920048.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, I. Bind

Side 179 Linje 3:

Syv Konster man fra gamle Dage drev] i Modsætning til de højere Fagvidenskaber: Teologi, Jura og Medicin kaldtes ved Middelalderens Universiteter med et fra Romerne laant Navn følgende syv Fag for "*de fri Kunster*" (paa Latin: artes liberales): Grammatik (d.v.s. Sprogvidenskab), Dialektik (omtrent = Tænkelære, Logik) og Retorik (Veltalenhedslære), Aritmetik, Geometri, Astronomi og Musik. Disse 7 Fag var forberedende Studier, fælles for alle studerende, og skulde være gennemgaaede, inden man kunde hengive sig til Studiet af en af de tre Fagvidenskaber. [Romerne kaldte de Kunster og Færdigheder "fri", som sømmede sig for en fri Mand, i Modsætning til Slavernes for største Delen mekaniske Beskæftigelser.]

Side 179 Linje 5-6]

indtil 1862, da Næringsloven af 1857 traadte i Kraft, maatte man for at erholde Tilladelse (*Borgerbrev*) til at udøve et Haandværk (vinde *Borgerskab*) først være Mester, men det blev man kun, efter at man som Svend havde godtgjort, at man forstod sit Haandværk, og dette skete ved Forfærdigelsen af et Mesterstykke (her kaldet *Prøvestykke*), der bedømtes af vedkommende Haandværks Mestre.

Side 179 Linje 14:

Og denne Konst - er Konsten at behage] sml. Prologen til "Adam Homo".

Side 179 Linje 16:

omsonst] betyder almindeligvis enten "forgæves, til ingen Nytte" eller "uden at faa noget til Gengæld", men staar her i Betydningen: "*uden at give, gøre noget for det*".

Side 179 Linje 41:

har...fodet] har faaet Fodfæste; Udsagnsordet *atfode* var ret almindeligt brugt i det 18de Aarh.; i det 19de Aarh. bruges det f. Ex. af Sprogmanden J. Levin 1846 ("Nogle Betragtninger over dansk Sprog og Retskrivning"): "Det foder paa en Betragtningsmaade af Sproget, der ikke er historisk".

Side 180 Linje 8:

Kategori] (græsk) "Klasse, Rubrik".

Side 180 Linje 16:

som, lig Koen, døe mens Græsset groer] Ordsproget lyder: "Mens Græsset gror, dør Horsemor [d.v.s. Følhoppen]" eller "Mens Græsset gror, dør Koen".

Side 180 Linje 26-27:

King-kong-fut-se | *Pe-kuang-pe*] er naturligvis ikke mere Kinesisk, end Holbergs *Ski Olski Dolski* ("Ulysses v. Ithacia" Akt I, Scen. 15) er Mesopotamisk, men Stavelserne er valgte saaledes, at det ligner Kinesisk. - Det første Ord (*King-kong-fut-se*) minder om *Kung-fu-tse*, det kinesiske Navn paa den berømte kinesiske Filosof og Reformator Gonfucius (478 f. Kr.).

Side 180 Linje 37:

Patron] (latin) "Velynder".

Side 180 Linje 37:

Mandarin] den europæiske, af Kineserne selv aldrig brugte, Benævnelse paa en kinesisk Embedsmand.

Side 183 Linje 22:

Pekko-Ekko] satirisk Skalkeskjul for et dobbelt Ekko (en fuldendt Eftersnakker).

Side 183 Linje 24:

Moralen] det 18de Aarhundredes Digtere yndede, naar de gennem et Digt indirekte havde indprænteet en Lære, da i et Par Slutningslinjer direkte at paapege "Moralen" (sml. Wessels komiske Fortællinger, hvor der skæmtes med denne Manêr).